

Projekt

z dnia 17 grudnia 2020 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W MORAWICY**

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2021-2024

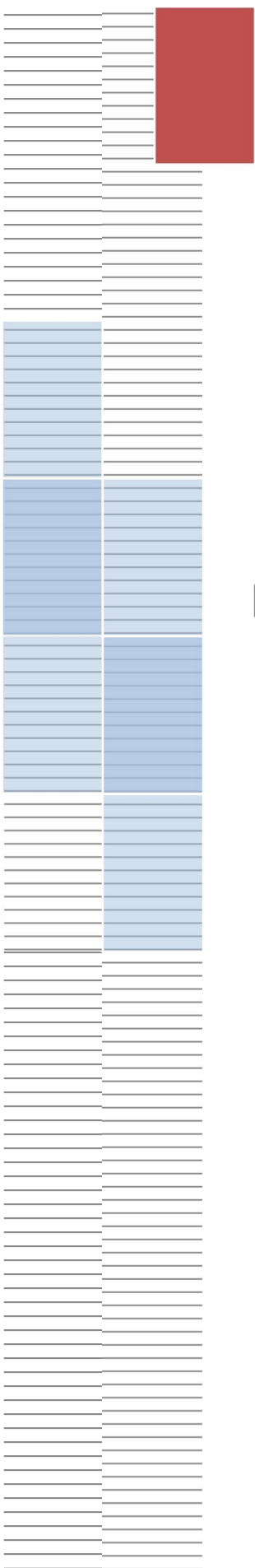
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 pkt ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.), Rada Miejska w Morawicy uchwala co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Morawica stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Morawicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021r.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy w Morawicy.

Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy
Morawica na lata 2021-2024

Spis treści

Wstęp	3
ROZDZIAŁ I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	4
1.1. Przemoc w rodzinie- definicja, formy, fazy	4
1.2. Podstawy prawne Programu	6
1.3. Ochrona ofiar przemocy w rodzinie	8
ROZDZIAŁ II DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA I GMINY MORAWICA	11
2.1. Skala zjawiska przemocy na terenie Morawicy	11
2.2. Przemoc na terenie Morawicy w opinii społeczności lokalnej	14
2.3. Zasoby lokalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.	17
ROZDZIAŁ III PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA MORAWICY NA LATA 2021-2024	18
3.1. Cel główny i cele szczegółowe Programu	18
3.2. Realizacja, monitoring i ewaluacja Programu	20
Spis tabel i wykresów	22

Wstęp

Przemoc jest jedną z form dysfunkcji występujących w wielu współczesnych rodzinach. Przyjmując definicję Rady Europy, przemoc w rodzinie (inaczej przemoc domowa) określa się, jako „wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami, lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsce zamieszkania, czy nie”¹.

Analizując statystyki dotyczące przemocy w rodzinie zaobserwować można, iż problem ten dotyczy najczęściej kobiet i dzieci. Z uwagi na swoją złożoność, zjawisko to wymaga podejścia interdyscyplinarnego oraz stałej i systematycznej współpracy instytucji oraz organizacji rządowych i pozarządowych zmierzającej do zmniejszenia skali jego występowania. Równie ważna jest ochrona i pomoc ofiarom przemocy w rodzinie. Doświadczanie przemocy w rodzinie, a zatem w środowisku, które powinno kojarzyć się z bezpieczeństwem oraz godnymi warunkami bytowymi, niesie za sobą szczególnie dolegliwe konsekwencje.

Jednym z działań podejmowanych w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom tejże przemocy jest opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Morawica został opracowany na lata 2021-2024. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

---

¹ *Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, Istanbul 2011.*

ROZDZIAŁ I

CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1.1. Przemoc w rodzinie- definicja, formy, fazy

W literaturze występuje wiele definicji przemocy. Pojęcie to najczęściej zastępowane jest terminami takimi jak brutalność, okrucieństwo, agresja. Niezależnie od formy, w jakiej występuje stanowi pogwałcenie podstawowych praw człowieka. Przemocą jest „intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody”².

W celu określenia, czy dane zachowanie lub zaniechanie jest przemocą, należy zbadać czy spełnia następujące 4 warunki:

- jest intencjonalne;
- jedna osoba posiada wyraźną przewagę nad drugą;
- doszło do naruszenia praw i dóbr osobistych drugiej osoby;
- osoba, wobec której stosowana jest przemoc doświadcza cierpienia, ponosi szkody fizyczne i psychiczne³.

Jedna z licznych definicji przemocy domowej została przywołana już we wstępie Programu. Jednakże, w owym dokumencie należy określić, czym jest przemoc domowa w myśl polskiego ustawodawstwa. Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) przemoc w rodzinie to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne osób dotkniętych przemocą”.

Należy wyróżnić przede wszystkim następujące formy przemocy: przemoc fizyczną, przemoc psychiczną, przemoc seksualną, przemoc ekonomiczną i zaniedbanie.

---

² (dostęp: 25.10.2020).

³ Tamże.

Formy te często występują łącznie. Przemoc fizyczna to zachowanie, którego skutkiem może być uszkodzenie ciała. Nieważne jest jednak, czy do takiego uszkodzenia dojdzie. Będzie to np. popychanie, szarpanie, kopanie, bicie pięścią, przypalanie papierosem. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, jest najczęstszą z form przemocy, trudną do udowodnienia. Przejawem takiej przemocy może być np. krytykowanie, szantażowanie, krzyczenie, obrażanie, lekceważenie. Z kolei przemoc seksualna, to podjęcie czynności seksualnej bez zgody drugiej osoby lub wykorzystanie stanu jej nieświadomości. Przykładem będzie tutaj np. zgwałcenie czy nagrywanie stosunku seksualnego. Natomiast przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Będzie to m.in.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy. Ostatnią z wymienionych form przemocy- zaniechanie, można określić też, jako formę przemocy ekonomicznej. Oznacza ona np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie⁴.

Przemoc w rodzinie zazwyczaj nie jest aktem jednorazowym, wręcz przeciwnie- ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Zjawisko to najczęściej powtarza się według określonego schematu, który stanowią trzy następujące po sobie fazy:

1. Faza narastającego napięcia- jedno z parterów staje się napięte i stale poirytowane, sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem, często zaczyna pić czy przyjmować inne substancje odurzające. W tym czasie osoba doznająca przemocy stara się spełniać wszystkie zachcianki osoby stosującej przemoc, często przeprosza, wywiązuje się ze wszystkich swoich obowiązków. Objawami narastającego napięcia u ofiary przemocy są różne dolegliwości typu bóle głowy, brzucha, bezsenność, nadpobudliwość nerwowa.

2. Faza gwałtownej przemocy- osoba stosująca przemoc wpada w szał i stara się wyładować napięcie. Do ataków agresji sprawcy i stosowania przemocy dochodzi z mało istotnych powodów. Ofiara znajduje się w stanie szoku, uspokaja sprawcę, stara się ochronić siebie, odczuwa wstyd i przerażenie, staje się apatyczna. Jest to najkrótsza faza.

---

⁴ (dostęp: 25.10.2020).

Skutki użytej przemocy mogą być różne- obrażenia fizyczne, a nawet śmierć. Po takim zachowaniu najczęściej dochodzi do spadku napięcia i obniżenia poziomu agresji sprawcy.

3. Faza miodowego miesiąca- jest to trzecia faza, kiedy sprawca przemocy wyładował już swoją złość, wie, że posunął się za daleko, wyraża skruchę, obiecuje poprawę, szuka wytłumaczenia dla tego, co zrobił, okazuje ciepło i miłość. Ofiara zaczyna wierzyć w zmianę sprawcy, a także w to, że przemoc była jedynie incydem, odczuwa bliskość i zaufanie. Jednakże, faza ta przemija i znowu rozpoczyna się faza narastania napięcia⁵.

1.2. Podstawy prawne Programu

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 (Dz. U. z 2009 r. nr 114, poz. 946);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisem w art. 6 ust. 2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy:

- opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

---

⁵ J. Maciaszek, *Zjawisko przemocy we współczesnym świecie. Wybrane aspekty*, KUL, Stalowa Wola 2010, s. 39-41.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2021-2024 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych.

1.3. Ochrona ofiar przemocy w rodzinie

Analizując raport podsumowujący działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” w 2019 roku, należy stwierdzić, że przemoc domową zgłaszają przede wszystkim kobiety i były to przede wszystkim zgłoszenia telefoniczne. Specjaliści „Niebieskiej Linii” rozpoczęli w ubiegłym roku 369 nowych interwencji. Osoby zgłaszające przemoc w większości przypadków nie wskazywały jedynie na jeden jej rodzaj. Najczęściej zgłaszaną formą przemocy była przemoc psychiczna (6 275 zgłoszeń, w tym 180 przez dzieci), kolejno przemoc fizyczna (3 696 zgłoszeń, w tym 147 przez dzieci). Odnotowano również niemały udział przemocy ekonomicznej oraz seksualnej. W prawie połowie przypadków (47,5%) sprawcą był partner, na drugim miejscu rodzic lub rodzice, w dalszej kolejności – były partner, pełnoletnie dziecko i dalsza rodzina⁶.

Każda z ofiar przemocy w rodzinie może liczyć na bezpłatną pomoc ze strony państwa. Formy tej pomocy są określone w art. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Pierwszą wymienioną w nim formą jest poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne. Poza tym, każda ofiara ma prawo do interwencji kryzysowej i wsparcia, a także ochrony przed dalszym krzywdzeniem przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej. Ofierze przemocy w rodzinie należy również zapewnić bezpieczne schronienie w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Kolejną formą pomocy jest badanie lekarskie w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie. Ponadto, osobie dotkniętej przemocą, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu zapewnia się pomoc w uzyskaniu mieszkania.

Szczególną formą pomocy ofiarom przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieska Karta” opracowana przez Komendę Główną Policji i Komendę Stołeczną Policji na podstawie współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i wprowadzona w 1998 r. Obecnie w oparciu o tę procedurę, aby podjąć interwencję nie jest

---

⁶ (dostęp: 25.10.2020).

wymagana zgoda osoby dotkniętej przemocą. Cała procedura oraz wszystkie niezbędne wzory formularzy określone są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Rozporządzenie zostało wydane w oparciu o art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Czynności w ramach procedury podejmowane i realizowane są przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. Do podjęcia czynności wystarczy jedynie uzasadnione podejrzenie, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy. Przedstawiciele wymienionych instytucji tworzą razem Zespół Interdyscyplinarny, który powołuje Grupę Roboczą. W jej skład wchodzi służby, których pomoc będzie najbardziej wskazana w danej sytuacji. Uczestnikami procedury są osoby doznające przemocy. Jeśli jest to osoba pełnoletnia, uczestniczy osobiście. Natomiast niepełnoletni mogą być reprezentowani przez: rodzica, jeśli nie jest sprawcą, ani sprawcy nie ukrywa; faktycznego opiekuna; pedagoga; kuratora rodzinnego. Uczestnikiem jest również osoba, która jest podejrzewana o stosowanie przemocy.

Procedura „Niebieska Karta” składa się z sześciu kroków. Krok pierwszy, czyli wszczęcie procedury, a więc zebranie informacji o osobie doznającej przemocy i jej sytuacji. Krok drugi to opracowanie indywidualnego planu pomocy. Grupa Robocza zapoznaje się z informacjami, a następnie zaprasza osobę dotkniętą przemocą na spotkanie. Celem takiego spotkania jest pozyskanie jeszcze dokładniejszych informacji, poznanie potrzeb i oczekiwań osoby potrzebującej pomocy. Na tej podstawie powstaje diagnoza całej sytuacji, a następnie przygotowany zostaje indywidualny plan pomocy. Trzeci krok to oddziaływanie na sprawcę przemocy. Po spotkaniu z osobą doznającą przemocy Grupa Robocza organizuje kolejne, na które zaproszona zostaje osoba stosująca przemoc. Głównym celem tego spotkania jest zaapelowanie do zaprzestania stosowania przemocy. Na tym etapie, jeśli zachodzą szczególne okoliczności Zespół Interdyscyplinarny ma prawo wystąpić do prokuratury, aby zastosować środki zapobiegawcze, którymi mogą być nawet tymczasowe aresztowanie. Inną możliwością jest skierowanie sprawcy przemocy do programu korekcyjno-edukacyjnego. Należy to już jednak do kompetencji sądu. Czwartym krokiem jest realizacja indywidualnego planu pomocy. W tym etapie członkowie Grupy Roboczej pomagają osobie doznającej przemocy w realizacji założeń zawartych w opracowanym wcześniej planie. Przejawem tego wsparcia mogą być np. konsultacje psychologiczne.

Kolejnym zadaniem członków Grupy Roboczej jest monitorowanie sytuacji w domu poprzez organizowanie spotkań z osobą doznającą przemocy, jak również z tą, która dopuszcza się jej stosowania. Członkowie wymieniają się swoimi spostrzeżeniami i informacjami, aby na bieżąco dokonywać niezbędnych zmian w planie. Krok piąty stanowią zdarzenia niebezpieczne w trakcie procedury „Niebieska Karta”. W sytuacji, gdy akty przemocy nie ustały mimo podjęcia procedury ofiara przemocy domowej powinna za każdym razem wzywać policję bądź też informować o tym fakcie członków Grupy Roboczej. Ostatnim, szóstym krokiem jest zakończenie procedury. Najczęstszym powodem zakończenia procedury jest „ustanie przemocy i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy”.

Inną istotną formą pomocy dla ofiar przemocy domowej jest wspomniane wcześniej Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Zostało utworzone z inicjatywy Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 1995 roku⁷.

---

⁷ Więcej na www.niebieska.info.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA I GMINY MORAWICA

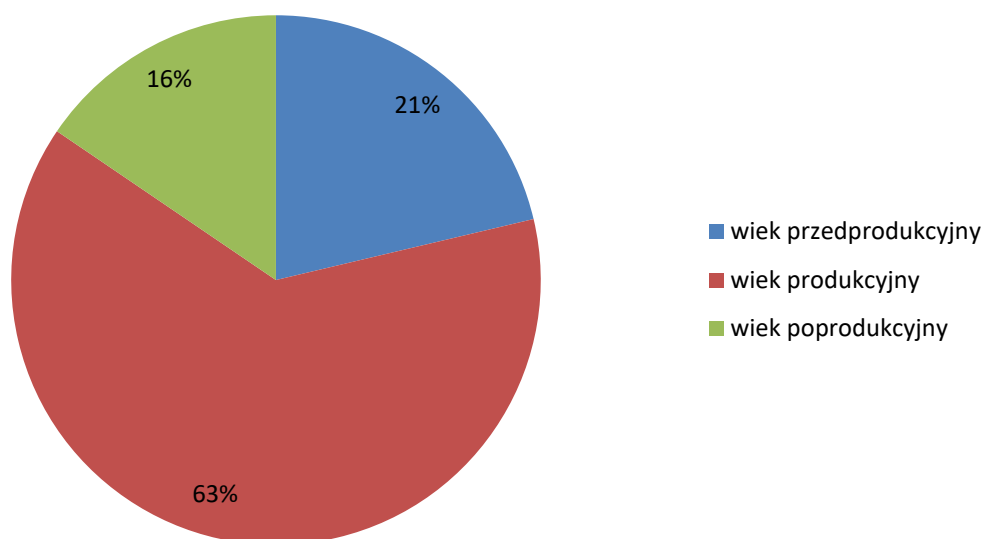

2.1. Skala zjawiska przemocy na terenie Morawicy

Miasto i Gminę Morawica na koniec 2019 roku zamieszkiwało 16 756 mieszkańców, z czego 49,5% stanowiły kobiety, a 50,5% stanowili mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 33,3%.

Wykres 1. Ludność Miasta i Gminy Morawica w rozbiciu na ekonomiczne grupy wiekowe.

Odnosząc się do analizy zaprezentowanych powyżej danych, należy stwierdzić, że dominującą grupę ludności na terenie Morawicy stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Drugą pod względem liczebności grupę, stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, zaś najmniejszą osoby w wieku poprodukcyjnym. Dane te dość jednoznacznie wskazują, że ludność zamieszkująca na terenie Morawicy jest dość młodą społecznością.

Z pomocy Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2019 korzystało 313 rodzin. Po uwzględnieniu kryterium dochodowego oraz powodów zawartych w ustawie najczęstszymi podstawami do objęcia wsparciem w 2019 roku, oprócz ubóstwa, były:

- niepełnosprawność;
- długotrwała choroba;
- alkoholizm;
- bezrobocie;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Jeżeli chodzi o zjawisko przemocy w rodzinie, to na terenie Morawicy działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w skład, którego wchodzi grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Działania te skierowane są na rozwiązanie konkretnego problemu. Celem głównym Zespołu Interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez Zespół lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu określa Uchwała Nr XVI/115/19 Rady Miejskiej w Morawicy z dnia 30 października 2019 roku w sprawie określania trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Morawicy i szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Dodatkowo, od 1 marca 2019 roku na terenie Morawicy funkcjonuje Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie w budynku Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morawicy. Punkt udziela wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie lub stosującym przemoc wobec rodziny, dotkniętych przemocą lub alkoholizmem, będącym w kryzysie, uzależnionym, współuzależnionym. W Punkcie zatrudniony jest również psycholog, trener, psychoterapeuta. Przyjmuje raz w tygodniu. Psycholog zajmuje się terapią osób dorosłych oraz młodzieży. Prowadzi psychoterapię indywidualną, rodzinną, par oraz grupową. Proponuje pomoc i wsparcie dla osób w trudnych, sytuacjach życiowych, cierpiących na zaburzenia emocjonalne, nerwicowe, lękowe, odżywiania, depresje, pochodzących z domów alkoholowych, z rodzin dysfunkcyjnych. Specjalizuje się również w pracy z młodzieżą z trudnościami emocjonalnymi, doświadczającą problemów w relacjach oraz z rodzicami mającymi kłopoty wychowawcze z nastolatkami. Pracuje w podejściu integratywnym, łącząc nurt systemowy z poznawczo-behawioralnym i humanistycznym pod stałą kontrolą superwizyjną.

Korzystanie z pomocy Punktu jest bezpłatne. W roku 2019 pomocą Punktu objętych było 11 rodzin.

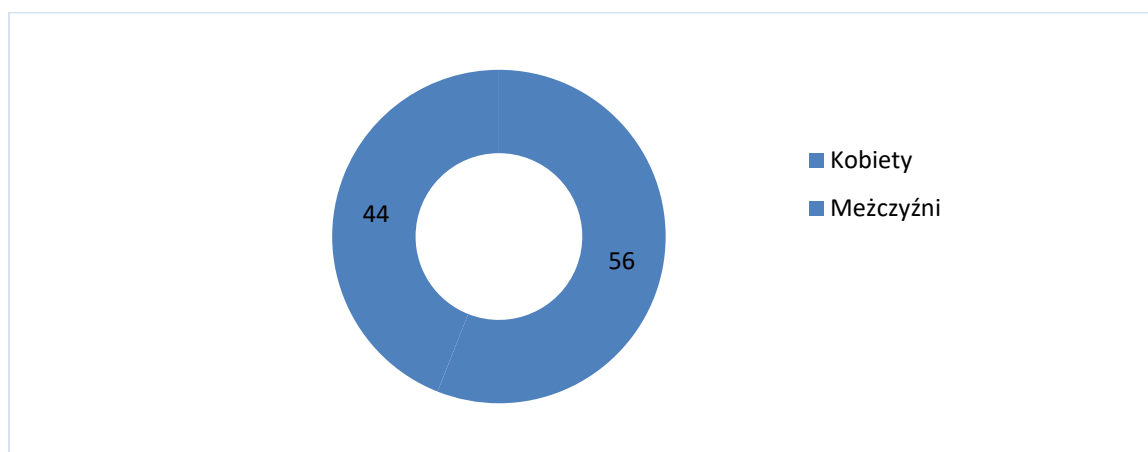
W roku 2019 do Zespołu Interdyscyplinarnego w Morawicy wpłynęło 78 „Niebieskich Kart”, z czego 4 zostały sporządzone przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a 74 przez Policję. W roku 2018 było to 65 „Niebieskich Kart”, a w roku 2017 były to 54 „Niebieskie Karty”. Na podstawie powyższego należy uznać, iż w ostatnich latach rośnie liczba sporządzanych „Niebieskich Kart” na terenie Morawicy.

2.2. Przemoc na terenie Morawicy w opinii społeczności lokalnej

Istotnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego odnośnie przedmiotu diagnozy. Przedstawione poniżej wyniki reprezentują badania przeprowadzone w 2020 roku w ramach Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Badania miały charakter ulicznej ankiety w formie papier–ołówki i obejmowały mieszkańców Morawicy, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowali o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

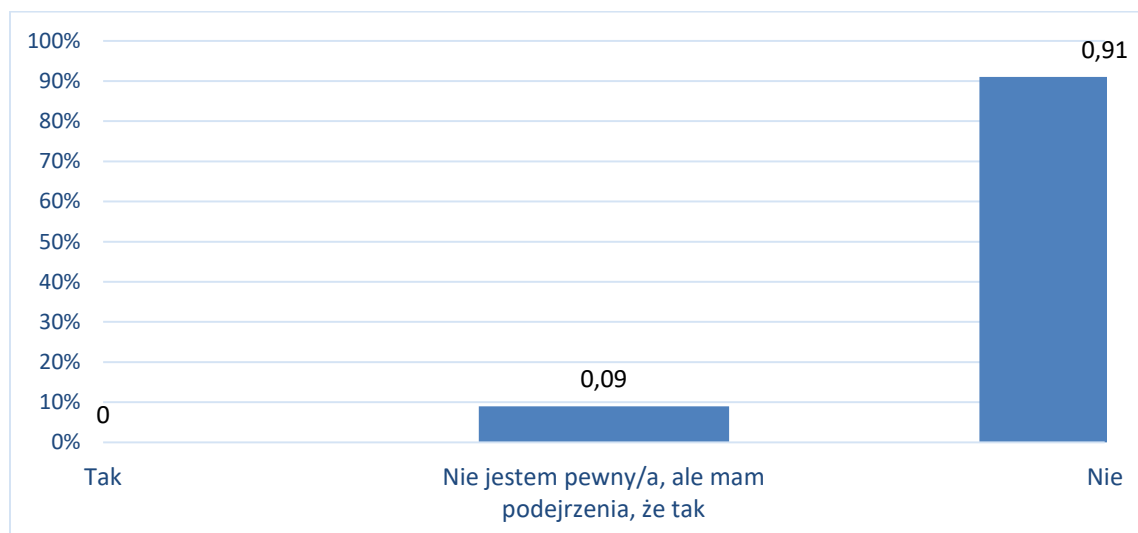
W badaniu wzięło udział łącznie 100 osób. Badaniem objęto 56 kobiet oraz 44 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 43 lata.

Wykres 2. Liczba badanych mieszkańców.

Łącznie 91% respondentów twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób, które doświadczają przemocy w rodzinie. Pozostałe 9% nie jest pewne, ale podejrzewa, że tak się dzieje.

Wykres 3. Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub "ze słyszenia" doświadczające przemocy w rodzinie)?

Wśród badanych mieszkańców **41% wie, do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie.** Respondenci najczęściej wskazywali Policję oraz Urząd Gminy. Tym samym, **59% respondentów nie wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji doświadczania przemocy.** W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie 95% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną.

W społeczeństwie jest obecne przekonanie, że **przemoc zdarza się tylko w tzw. „złych domach”** – łącznie **8%** mieszkańców Morawicy jest skłonny myśleć schematycznie o przemocy w rodzinie. **98%** respondentów zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.

Uzyskane wyniki świadczą o relatywnie wysokim poziomie wiedzy badanych mieszkańców na temat specyfiki przemocy w rodzinie. Poniższe wartości dotyczą łącznych odpowiedzi: zgadzam się i zdecydowanie się zgadzam:

- „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” – 0%;
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” – 0%;
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – 1%.

Tabela 1. Stopień zgodności z twierdzeniami dotyczącymi zjawiska przemocy w rodzinie.

Twierdzenie	Zdecydowanie prawdziwe	Raczej prawdziwe	Raczej nieprawdziwe	Zdecydowanie nieprawdziwe
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	4%	91%	5%	0%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	2%	6%	81%	11%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	85%	13%	0%	2%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	0%	0%	1%	99%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	0%	0%	1%	99%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	0%	1%	0%	99%

2.3. Zasoby lokalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.

Grupy, instytucje oraz organizacje funkcjonujące na terenie danej gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie należy zaliczyć do zasobów umożliwiających przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie. Wśród tych, które udzielają wsparcia mieszkańcom Morawicy znajdują się przede wszystkim:

- Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morawicy;
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morawicy;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie;
- Komisariat Policji w Morawicy;
- Placówki oświatowe z terenu Morawicy.

ROZDZIAŁ III

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA MORAWICY NA LATA 2021-2024

3.1. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Morawicy na lata 2021-2024 jest:

*Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie
poprzez zapewnienie profesjonalnej pomocy i ochrony jej ofiarom
oraz skuteczne oddziaływanie na sprawców przemocy.*

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Morawicy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

I CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie skuteczności pomocy oraz ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Ścisła współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy oraz udzielającym im wsparcia;
- Zwiększenie dostępności poradnictwa psychologicznego i prawnego dla ofiar przemocy w rodzinie;
- Praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie;
- Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz schronienia ofiarom przemocy w rodzinie;
- Działania w kierunku zwiększenia dostępności dyżurów informacyjno- konsultacyjnych dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Podnoszenie świadomości ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw.

II CEL SZCZEGÓŁOWY: Skuteczne oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Monitorowanie sytuacji rodzin, w których występuje przemoc domowa.
- Organizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie oraz motywowanie osób stosujących przemoc do udziału w tych programach.
- Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie powiatu mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.
- Podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc w rodzinie w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania.
- Monitorowanie i diagnozowanie sytuacji rodzin, w których istnieje przypuszczenie, że występuje przemoc w rodzinie.

III CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w szczególności tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
- Organizowanie akcji i kampanii informacyjnych ukazujących problem zjawiska przemocy w rodzinie, a także wzbudzających wrażliwość wśród społeczeństwa na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za zgłaszanie takich przypadków.
- Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne.

IV CEL SZCZEGÓŁOWY: Podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie w celu doskonalenia i podnoszenia ich umiejętności oraz skutecznego radzenia sobie ze stresem.
- Zapewnienie dostępu pracownikom zawodowym zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznej literatury.

3.2. Realizacja, monitoring i ewaluacja Programu

Działania wyznaczone w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Morawicy na lata 2021-2024 mają charakter ciągły i są skierowane do:

- mieszkańców Morawicy, w tym dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- sprawców przemocy w rodzinie;
- ofiar przemocy w rodzinie;
- świadków przemocy w rodzinie;
- osób/ instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz Miasta i Gminy Morawica, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjno- Informacyjny, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Natomiast partnerami w realizacji działań są: placówki służby zdrowia, specjaliści, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorzy sądowi, inne ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Programu nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych, długookresowych źródeł finansowania. Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji Programu będą:

budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane następujące wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej w związku z występowaniem przemocy w rodzinie;
- liczba rodzin objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczba udzielonych porad,
- liczba przeprowadzonych interwencji,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej, informacyjnej i szkoleniowej,
- liczba rodzin objętych pomocą terapeutyczną i prawną,
- liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział,
- liczba osób objętych oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę.

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie i przedstawia je Burmistrzowi Miasta i Gminy Morawica i Radzie Miejskiej.

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Stopień zgodności z twierdzeniami dotyczącymi zjawiska przemocy w rodzinie... 16	16
Wykres 1. Ludność Morawicy w rozbiciu na ekonomiczne grupy wiekowe. 11	11
Wykres 2. Liczba badanych mieszkańców. 14	14
Wykres 3. Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub "ze słyszenia" doświadczające przemocy w rodzinie? 15	15

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218) do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Rada Miejska w Morawicy niniejszą uchwałą czyni zadość delegacji ustawowej. Podjęcie niniejszej uchwały, której treść dostosowano do aktualnego stanu prawnego, skutkuje przyjęciem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta i Gminy Morawica na lata 2021-2024.